

---

# Spis treści

|                    |   |
|--------------------|---|
| <b>Wstęp</b> ..... | 9 |
|--------------------|---|

## Część I

|                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Ogólne zasady audytu wewnętrznego<br>w jednostkach sektora finansów publicznych ..... | 11 |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|

### Rozdział 1

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| <b>Ogólne zagadnienia audytu wewnętrznego</b> .....             | 13 |
| 1.1. Istota audytu wewnętrznego .....                           | 13 |
| 1.2. Podmiotowy i przedmiotowy zakres audytu wewnętrznego ..... | 20 |
| 1.3. Rodzaje audytu wewnętrznego .....                          | 26 |
| 1.4. Audyt wewnętrzny a kontrola wewnętrzna .....               | 29 |
| Warto zapamiętać .....                                          | 36 |
| Literatura .....                                                | 36 |

### Rozdział 2

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| <b>Regulacje w zakresie audytu wewnętrznego</b> .....          | 39 |
| 2.1. Międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego .....        | 39 |
| 2.2. Kodeks etyki audytora wewnętrznego .....                  | 50 |
| 2.3. Akty prawne w zakresie audytu wewnętrznego w Polsce ..... | 54 |
| 2.4. Polski system audytu wewnętrznego .....                   | 59 |
| Warto zapamiętać .....                                         | 63 |
| Literatura .....                                               | 64 |

### Rozdział 3

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Ryzyko i jego analiza na potrzeby audytu wewnętrznego</b> ..... | 67 |
| 3.1. Istota i rodzaje ryzyka .....                                 | 67 |
| 3.2. Identyfikacja czynników ryzyka .....                          | 73 |

|                                  |    |
|----------------------------------|----|
| 3.3. Obszary ryzyka .....        | 76 |
| 3.4. Kryteria oceny ryzyka ..... | 79 |
| 3.5. Metody analizy ryzyka ..... | 83 |
| Warto zapamiętać .....           | 96 |
| Literatura .....                 | 96 |

## Rozdział 4

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| <b>Planowanie audytu wewnętrznego</b> .....            | 99  |
| 4.1. Analiza potrzeb audytu .....                      | 99  |
| 4.2. Strategiczne planowanie audytu wewnętrznego ..... | 104 |
| 4.3. Elementy rocznego planu audytu wewnętrznego ..... | 105 |
| 4.4. Program zadania audytowego .....                  | 110 |
| Warto zapamiętać .....                                 | 116 |
| Literatura .....                                       | 117 |

## Rozdział 5

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| <b>Techniki badania audytowego</b> .....                | 119 |
| 5.1. Charakterystyka technik badania audytowego .....   | 119 |
| 5.2. Techniki przydatne na wstępnym etapie audytu ..... | 124 |
| 5.3. Techniki audytu właściwego .....                   | 134 |
| 5.4. Wykorzystanie metod badań analitycznych            |     |
| na potrzeby audytu wewnętrznego .....                   | 157 |
| Warto zapamiętać .....                                  | 173 |
| Literatura .....                                        | 174 |
| Załączniki .....                                        | 176 |

## Rozdział 6

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Zadanie audytowe i jego realizacja</b> .....                       | 181 |
| 6.1. Wybór zadania audytowego .....                                   | 181 |
| 6.2. Procedury badania audytowego .....                               | 184 |
| 6.3. Dokumentacja audytu wewnętrznego .....                           | 191 |
| 6.4. Dokumentacja robocza zadania audytowego– studium przypadku ..... | 204 |
| Warto zapamiętać .....                                                | 214 |
| Literatura .....                                                      | 214 |

## Rozdział 7

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Sprawozdawczość w zakresie audytu wewnętrznego</b> ..... | 215 |
| 7.1. Narada zamykająca .....                                | 215 |
| 7.2. Raport (sprawozdanie) z zadania audytowego .....       | 219 |
| 7.3. Zalecenia z audytu wewnętrznego .....                  | 226 |

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 7.4. Sprawozdanie z wykonania rocznego planu<br>audytu wewnętrznego .....    | 229 |
| 7.5. Czynności sprawdzające wykonanie zaleceń<br>z audytu wewnętrznego ..... | 236 |
| Warto zapamiętać .....                                                       | 237 |
| Literatura .....                                                             | 238 |

## Rozdział 8

|                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Organizacja działu audytu wewnętrznego .....</b>                             | <b>239</b> |
| 8.1. Komórka audytu wewnętrznego<br>w strukturze organizacyjnej jednostki ..... | 239        |
| 8.2. Organizacja pracy w komórce audytu wewnętrznego .....                      | 244        |
| 8.3. Wymagania wobec audytora wewnętrznego .....                                | 248        |
| 8.4. Obowiązki i uprawnienia audytora wewnętrznego .....                        | 254        |
| 8.5. Współpraca audytora wewnętrznego z otoczeniem .....                        | 255        |
| Warto zapamiętać .....                                                          | 257        |
| Literatura .....                                                                | 259        |
| Załączniki .....                                                                | 260        |

## Część II

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| Wybrane obszary audytu wewnętrznego ..... | 273 |
|-------------------------------------------|-----|

## Rozdział 9

|                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Audyt systemu kontroli wewnętrznej .....</b>                                 | <b>275</b> |
| 9.1. Istota systemu kontroli wewnętrznej .....                                  | 275        |
| 9.2. Wstępna ocena jakości systemu<br>kontroli wewnętrznej przez audytora ..... | 281        |
| 9.3. Audyt funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej .....                    | 286        |
| Warto zapamiętać .....                                                          | 292        |
| Literatura .....                                                                | 294        |

## Rozdział 10

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Audyt systemów informatycznych .....</b>                                                       | <b>295</b> |
| 10.1. Istota audytu systemów informatycznych .....                                                | 295        |
| 10.2. Procedury audytu systemów informatycznych .....                                             | 302        |
| 10.3. Narzędzia wspomagające audyt systemów informatycznych .....                                 | 310        |
| 10.4. Bezpieczeństwo systemów informatycznych<br>jako szczególny obszar audytu wewnętrznego ..... | 313        |

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| 10.5. Przykład realizacji zadania audytowego             |     |
| w zakresie bezpieczeństwa systemów informatycznych ..... | 317 |
| Warto zapamiętać .....                                   | 325 |
| Literatura .....                                         | 326 |

## Rozdział 11

|                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Audyt systemu kadr i wynagrodzeń .....</b>                        | <b>327</b> |
| 11.1. Wewnętrzne akty normatywne w zakresie kadr i wynagrodzeń ..... | 327        |
| 11.2. Audyt rekrutacji i zatrudniania pracowników .....              | 330        |
| 11.3. Akta osobowe i ich audyt .....                                 | 334        |
| 11.4. Audyt czasu pracy .....                                        | 336        |
| 11.5. Audyt systemu wynagrodzeń .....                                | 345        |
| Warto zapamiętać .....                                               | 365        |
| Literatura .....                                                     | 367        |
| Załączniki .....                                                     | 368        |

## Rozdział 12

|                                                                         |            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Audyt funduszy ze źródeł zagranicznych .....</b>                     | <b>371</b> |
| 12.1. Przedmiot i podmiot audytu funduszy ze źródeł zagranicznych ..... | 371        |
| 12.2. Regulacje prawne dotyczące audytu funduszy unijnych .....         | 378        |
| 12.3. Procedury audytu wewnętrznego .....                               | 385        |
| 12.4. Przykładowe dokumenty robocze dla wybranych obszarów              |            |
| audytu funduszy ze źródeł zagranicznych .....                           | 395        |
| Warto zapamiętać .....                                                  | 407        |
| Literatura .....                                                        | 408        |

## Rozdział 13

|                                                                 |            |
|-----------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Audyt finansowy .....</b>                                    | <b>409</b> |
| 13.1. Sprawozdanie finansowe i budżetowe                        |            |
| jako podstawa audytu wewnętrznego .....                         | 409        |
| 13.2. Zasady audytu finansowego .....                           | 432        |
| 13.3. Audyt w zakresie pozycji bilansu .....                    | 438        |
| 13.4. Audyt wewnętrzny w zakresie rachunku zysków i strat ..... | 447        |
| 13.5. Audyt zmian w funduszu jednostki .....                    | 454        |
| Warto zapamiętać .....                                          | 456        |
| Literatura .....                                                | 457        |